

(Skoro) jako v roce 1723

Foto: Miroslav Světlík

Sbormistr a dirigent **Marek Štrncel** založil v roce 1992 soubor **Musica Florea** hrající převážně barokní hudbu. O dva-

deset let později vyrobil **Florea Theatrum**, převážně dřevěné divadlo. Po 292 letech v něm pod taktovkou Štrncela zazněla v rámci festivalu 9 týdnů baroka ve Světcích u Tachova opera skladatele J. J. Fuxe a libretisty Pietra Pariatiho **Constanza e Fortezza**.

Kdy vás napadlo postavit barokní převážně divadlo?

Nápad šlil od doby, kdy se Musica Florea v polovině devadesátých let účastnila velkolepého představení Castor et Pollux Jeana-Philippa Rameaua ve Stavovském divadle. Když poté mým rodičům „nechtěně“ pokáceli kus lesa, po poradě s odborníkem na barokní divadla panem Slávkem jsem nechal stromy nařezat na trámy, zajistil je proti kroucení a skoro tři roky nechal schnout. Pak jsem svépomocí začal stavět konstrukci navrženou architektem Václavem Krajcem. Nyní dochází v divadle k výměně kulis. Zdobený portál, opona a další prospekty nás čekají v následujících letech.

V inscenaci Constanza e Fortezza vystupuje kromě orchestru a pěveckých sólistů sbor, tanečníci a kompars. Čím se liší vaše provedení od premiéry uvedené v roce 1723?

V představení přibližujeme původní estetickou působivost dostupnými prostředky. Naše inscenace se odlišuje v délce, vizuální složce, v počtu účinkujících, jichž máme osmdesát místo původních tří set. Chybí nám narozeniny žijící manželky Karla VI. a jeho následná korunovace. Hra na dobové instrumenty, barokně namalované kulisy a mnoho dalších věcí zato zůstane v duchu doby.

Kromě dirigování tu hrajete na kytaru...

Barokní kytara se mi nesmírně líbí, tak ji občas využívám.

Druhého září uvedete tuto festu teatrala na nádvoří HAMU. Očekáváte čtyři tisíce diváků jako v roce 1723?

Na nádvoří se vejde jen několik málo set diváků, kteří ale lépe uslyší hudební složku.

■ (ge)

Hana Hegerová v nejlepší formě

Zázraky se dějí – a jeden se udal letos na jaře, kdy se vydavatel Tomáš Padevět vytasil se senzačním objemem. Z rukou zvukového mistra Ivana Bierhanzla z archivu Divadla Na zábradlí totiž obdržel skoro pětadvacet let starý originální magnetofonový pás s unikátním záznamem vystoupení **Hany Hegerové Recital '70**. Padevět neváhal a začal krůček po krůčku pracovat na jeho zveřejnění. Zvukový mastering nahrávky vznikl v Jámor studiu a ponechal intimní ráz koncertu, o jehož záznamu nikdo z jeho aktérů vůbec netušil. Snímek nyní vydal Supraphon na 2CD.

Recitál, který měl Na zábradlí premiéru 7. září 1970 a dočkal se 173 repríz, vznikl původně pro Divadlo Semafor, jenže krátce po dramatických událostech osmašedesátého roku zpěvačka pomalu mířila „na index“ a na ostře sledované scéně bylo její další účinkování nemožné. Naštěstí zasáhl tehdejší ředitel Divadla Na zábradlí Vladimír Vodička a nabídl Hegerové post stálého hosta a pět šest vystoupení v měsíci – spíš utajených, ani plakáty se prý nevyvěšovaly. Možná i proto nahrávka vznikla potajmu a záhy se na ni zapomnělo.

A proč je Recital '70 tak mimořádným edičním počinem – když

známe zpěvaččin o něco pozdější Recital, legendární album z roku 1971 s obdobným repertoárem? Tak za prvé a především: Nově vydaný soubor je živou nahrávkou, nesmírně autentickým koncertním albem, které odhaluje zpěvačku v její vrcholné formě a klíčovém věku čerstvé čtyřicátnice (první oficiální živé album Hegerová natočila až

v devadesátých letech). Už na první poslech je patrné, že ve studiu se zpěvačka přece jen musela mírně krotit, což je v případě tak temperamentního interpreta vždy na škodu. Srovnání je výmluvně zvlášť v případě slovenských a židovských lidovek, které jsou na živo zkrátka přesvědčivější.

Dalším důvodem, proč si dvojalbum Recital '70 pořídit, jsou nikdy nevydané písně, nad nimiž se málem navždy zavřela voda. Je jich hned několik – od slovenské Ej,

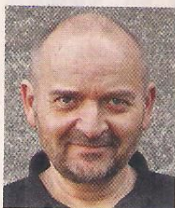
vtedy sa len vtedy přes Brelovku Ne me quitte pas v originálním znění po Emancipovanou, lehkonožku napsanou kdysi Hapkou a Horáčkem pro televizní Maněž.

Je-li těch z nebes spadlých sto minut alba Recital '70 opravdu tím posledním, co nám Hana Hegerová zanechala, je to rozloučení nejen důstojně, ale stvrzující šansonierčinu nepostradatelnost.

■ Milan Šefl, hudební publicista

ZPĚVNÍK JANA BURIANA (243)

Zvířátka a Vzduchoprázdňiny

Jan Burian
písníkář

Před lety jsme se potkali s písníkářem Karlem Plíhalem a on mi pochválil album zhudebněných básní nazvané Poesie. Že prý ho nejdřív nezaujalo, ale pak si ho vzal s sebou na cestu autem do zahraničí a celou dovolenou ho poslouchal s chutí. Potěšilo mě to, ale nezmiňoval bych se o tom, kdyby se mi teď nestalo něco podobného s Karlovým albem Vzduchoprázdňiny. Pustil jsem si ho, já ignorant, až tři roky poté, co vyšlo, a jsem okouzlen a žasnou.

Dívám se na sebe zvenčí / jsem v čínském znamení pes / a z toho pramení / že někde je pán, co mě venčí začíná úvodní píseň a rozjždí velkou hru se slovy. V Buranech z Anglie se třeba zpívá: Už jdou z Karlových Varů

sem / zpátky Rus za Rusem / Dřív než mě omylem zabijí / odjedu svou xenofábií...

Plíhal je od přírody obdařen schopností vytvářet originální rýmy. Radí se tak po bok svého „učitele“ Jiřího Suchého nebo Jana Vodňanského, Ivana Mládky, Jiřího Dědečka a dalších autorů, kteří si dokážou pohrát s češtinou k radosti nás ostatních, přestože se zdá, že rýmová zásobárna je dávno vyčerpáná. Znovu a znovu nás překvapuje a baví. Umí to dokonale, zejména jde-li o zvířátka: *Teráriem varan jde / na rande... Proletěl mi zubr zdí / myslel že to ubrzdí... Máme doma tuleně / kterej hraje na bicí / přikreju ho krabíci / bude to znít tlumeně...*

Já mám ale rád Plíhalovy písničky hlavně proto, že u těch hříček nezůstává, slouží mu spíš jako základní kameny, z nichž pak staví domy s bohatou poetickou a myšlenkovou architekturou. Na Vzduchoprázdňinách jsou čtyři „zvířecí“ písně, Prase, Slon, Motýl povaleč a Kuře, ovšem autor s těmi tématy zachází jaksí nově, ne tak přímočaře jako dřív; Plíhalova zvířátka

slouží spíš jako metafory. Prase je bizarní science-fiction, ve Slonovi jde ve skutečnosti o autora a jeho láska představuje porcelán... Snad nejsmutnější ze všech písní na této desce je Motýl povaleč o hrdinově touze a o jeho rezignaci; před pádem do deprese uchrání člověka jen to, že je tak krásně „udělaná“. Ostatně před časem vyšel v Lidových novinách s jejím autorem rozhovor nazvaný přímočaře Psní písniček je moje autoterapie.

Ani v Kuřeti nejde o morgensternovskou poetickou legraci s kurem na nádraží, což bych od písničkáře očekával kdysi. Plíhalovo kuře je dnes grilované a zabalené do igelitů cestuje metrem: *Kuře kráčí, kam, to neví / hledí k zemi, křídly mává / cesta Páně je ta pravá / ač má obě ruce levý / kroky v listí došelestí / duše jinnam přeseď / tak jak to utrápený štěstí / tiše sedá, kde se dá...*

A já musím opožděně konstatovat, že Karel Plíhal dneska zpívá o lidském štěstí a o jeho hledání tak, jak to z našich zpívajících i nezpívajících básníků umí málokdo.